

Bir sanat efsanesi: Zeki Müren

"Doğmuşum... İyi halt etmişim"

Zeki Müren'in "Bıldırcın Yağmuru" adlı bir şiir kitabı da var. İşte o **kitaptan** "Biyografim" şiiri...

BIYOĞRAFIM

6 Aralık 1933
Doğmuşum... İyi halt etmişim.

39 İlk Okul:

Siyah önlük beyaz yaka.

Topluma ilk fiyaka.

44 Orta Mektep:

Soluk beniz kısa saç

Umutlardan kıskaç.

47 Lise:

Pembe hayaller, yeşil filizler

Yorulmayan yorgun dizler.

Akademi 1950:

Renk deryasında renksiz yelkenli.

1955 Sahne:

Çile para, para çile.

Ne dilersem dile.

62 en büyük aşkıım;

62 en deli gönlüm...

62 en... neyse...

Bindokuz yüz bilmem kaç;

Veda kara dünyaya.

Son tarihi bir bilseydim,

İşportacı olurdum

Hayatın anası tablamdı.

"Hayatında maydanoz
tatmamıştır"

Kitapta, "Zeki Müren'in hususiyetleri" başlıklı bir bölüm var. İşte Müren'in 1956 tarihli yanıtları:

- Yaz-kış duş almaktan kat'iyen yatağa girmez.
- Daima sakal traşını evde kendisi olur.
- Takside olsun, hususide olsun, arabanın daima önünde oturur.
- Sevdiklileri ile konuşurken "Hayatın, şekerim, tatlım" tabirlerini çok kullanır. Sevmedikleri ile zaten konuşmaz.
- Bedia Muvahhit, Mualla Gökçay, Cahide Sonku, Melahat İçli, Malatyalı Fahri, Nevzat Akay gibi **sanatçıların** taklitlerini çok güzel yapar.
- Ayak numarası 38'dir.
- Gözlük camı astigmat 1.50'dir.
- Soğuk yiyemez, yedi seneedir dondurma yememiştir.
- Hayatında maydanoz tatmamıştır.
- Gök gürelesini ile çıkan şimşekten vahşi bir zevk alır.

Jet pilotu olmak istermiş

- Bursa Tophane Mahallesi'nde bir ahşap evde doğan Müren, "Hamurum Bursa'dandır" derdi.
- Baba tarafından Mora Yarımadası, anne tarafından Bulgaristan göçmeni bir ailenin çocuğu olan **sanatçı**, alfabeyi 5 yaşında söktü. Sesinin kendisine bazen ezan da okuyan hacı dedesinden miras kaldığını söylerdi.
- Ona "Perde ve sahne **sanatçı** olmasaydınız ne olurduunuz?" diye sormuşlar, işte yanıtı: "Jet pilotu. Heyecanı seviyorum. Ses perdesini geçmenin vereceği zevk ne büyüktür, kimbilir."
- Müren, 1966'da bir mülakatta "İnşallah evleneceğim" diyor ve şöyle devam ediyor: "Kızım da olsa, oğlum da ismini Vefa koymak istiyorum. Dünyada vefadan daha değerli ne olabilir ki."

Yapı Kredi Private Banking ve **Yapı Kredi Kültür Sanat** Yayıncılık işbirliği ile açılan "İşte Benim Zeki Müren" **sergisi**, **sanatçının** arşivini hayranlarına açıyor.

GÜNDEM SANAT

NERMİN SAYIN
nermin.sayin@dunya.com

Zeki Müren... Benzeri duyulmamış bir ses, **sanat** müziğimize onlarca değerli eser kazandırmış bir besteci ve güftekar, giysilerinden orkestraya getirdiği yeniliklere dönemi için çığır açıcı bir sahne **sanatkarı**. Aynı zamanda bir ressam, bir aktör, bir şair ve daha pek çok şey... Kültür hayatımızın bu çok yönlü, değerli kültür adamı, ölümünden 18 yıl sonra **Yapı Kredi Private Banking** ve **Yapı Kredi Kültür Sanat** Yayıncılık işbirliği ile açılan "İşte Benim Zeki Müren" başlıklı kapsamlı **sergiyle** bir kez daha anılıyor. "**Sanat Güneşi**" mizin çocukluğundan son günlerine kadar gündelik hayatından ayrıntılara ışık tutan **serginin** en cazip tarafı, daima hayran olduğumuz ve hep merak ettiğimiz Zeki Müren'in hayatına **sanatseveri** biraz daha yaklaştırması...**Yapı Kredi Kültür Merkezi'n-**

de 20 Aralık'a kadar devam edecek olan **sergi**, Müren'in ölümünden beri Türk Eğitim Vakfı ile Türk Silahlı Kuvvetleri Mehmetçik Vakfı arşivinde bulunan fotoğraflarından ve özel eşyalarından oluşturulan bir seçki. **Sergi** organizasyonunu gerçekleştiren Veysel Uğurlu'nun verdiği bilgiye göre, burada göreceğiniz fotoğraflar 10 bine yakın kareden seçebildikleri. **Sergide sanatçının** desenleri, kostümleri, plakları, şiirleri, notları ve arşiv görüntüleri, kısacası dolu dolu geçmiş bir yaşamdan arda kalan belgeler, **sanatla** dolu bir hayatın izdüşümleri yer alıyor. Bu arada YKY **sergiyi** gezemeyecekleri de unutmamış ve büyük boy "İşte Benim Zeki Müren" kitabını okurlara sunuyor. Bir Zeki Müren hayranıysanız, iki eliniz kanda olsa ya bu **sergiye** gidin, ya da kitabı okuyun!

Anne öğüdü: "Fındık kadar terayağı yut"

Zeki Müren'in "Fahriye Abla şiirindeki tipin tıpkısının aynısıydı" dediği annesi Hayriye Hanım, oğluna çok düşkünmüş. **Sergi** koordinatörü Veysel Uğurlu'nun söylediğine göre, arşivinde annesinin yazdığı 500'e yakın mektup bulunmuş. Hayriye Müren'in yazmayı sevdiği arşivdeki bilgilerde çıkan notlardan da anlaşılıyor. Örneğin sünnet fotoğrafının arkasına "Mini mini Zekicim, şimdi babamız oldun, Allah uzun ömürler versin, Amin" diye not düşmüş. Hayriye Müren'in bir gazete için el yazısıyla hazırladığı bir mülakat da yer alıyor **sergide**. Gazeteci "Zeki Müren'e niçin kardeş doğurmadınız" diye sormuş ünlü anneye, onun yanıtıysa (imlasiyle) "1 tane olması için." 4 Mart 1966 tarihli bir mektubunda da sesinin yorulduğundan şikayet eden Zeki Müren'e tam bir anne tavsiyesi var: "... Sen üzülme bizim soyumuzun sesinin güzelliği 80 sene devam eder, rahmetli babacığımın sesinin güzelliği çok uzun seneler devam etti (...) Sen beni ne olur biraz dinle. Geceleri süt iç, sabah aç karına fındık kadar terayağı yut, günlük taze yumurta sarısı yutuver, bak bir haftada sesin nasıl yerine gelir..."

İlk makyajını Cahide Sonku yapmış

► Müren'in **sanat** camiasındaki ilk destekçisi dönemin yıldızlarından Suzan Güven. "Yağmurlu bir günde beni radyo imtihanına o götürdü, ilk bestemi Radyo'da o okudu" diyor.

► Zeki Müren, ilk filminde Cahide Sonku ile oynadı. Filmin ortak yönetmenlerinden biri de olan Sonku, Müren'in makyajını kendi elleriyle yaptı. Müren, Sonku'nun isteğiyle gözlüklerini çıkarırken, kendi kendini konuşmak konusunda ısrarcı oldu. Ve Müren her filminde kendi sesiyle konuşan tek jönmüzdü.

► **Sanatçı**, her zaman sahne kıyafetleriyle de konuşuldu. 1968'de diyordu ki: "Ses **sanatçıların** sahneye penguen gibi, karga gibi siyahbeyazlara bürünerek çıkarlar. Oysa filmlerde gördüğümüz Batılı **sanatçıların** kıyafetleri ne güzeldir. Hem bizde de efeler, zeybekler allı pullu elbiseler giymezler mi?" O allı pullu giysilerin bir bölümünü de **sergide** görebilirsiniz.

